

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł
Z odroczeniem i w agencjach	2,90 "
Na pocztę, już z odroczeniem	2,50 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odroczeniem	8,67 "
Strajki i inne wypadki awaryjne Wydawnictwa z dostarczaniem numerów bez zwrotu opłat — — — kwoty abonamentowej. — — —	

OGŁOSZENIA:

na 4 z ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same koszty w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 30 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Piątek: † Benedykta
Sobota: † Śledzia bol. N. M. P.

CHOJNICE, sobota dnia 22. marca 1930 r.

Słoneczko wschód 6.04 zachód 18.12
Księżyc wschód 1.52 zach. 8.43

Polskie zapusty w Wielkim Poście

Pod takim nagłówkiem umieściła „Polonia” artykuł, z którego wytyczamy co następuje:
„Stajemy się wesołym narodem! Nie, przepraszam, nie my, jeno sanacyjna „elita”; która drogą rewolucji majowej zagarnęła władzę w państwie i na swój sposób ją sprawuje. Ku zdumieniu i coraz większej trosce zniekanego narodu, ku wesołej i coraz większej radości z naszego nieszczęścia naszych sąsiadów. Schadenfreude nazywa to Niemiec, a codaje do tego, że Schadenfreude jest najdoskonalszą radością.

W trudnych warunkach politycznych i gospodarczych państwa naród się spodziewał, że desygnowany szef rządu będzie osobą poważną, wytrawną i ucieleśniającą określoną ideę państwowo-polityczną, posiadającą skrytykowany program, osobistością, dającą ręką rządu silnego ale sprawiedliwego, a silnego mocnym stanem na gruncie prawa, a zdolnego do współpracy z parlamentem. Albowiem tylko lojalna, uczciwa i rzeczowa współpraca rządu z Sejmem może wyprowadzić nas z napiętych trudności politycznych i gospodarczych.

Wobec odmowy p. Piłsudskiego, p. Prezydent u na za odpowiedniego szefa rządu marszałka Senatu p. Szymańskiego.

Desygnaacja ta wywołała łatwo zrozumiałe zdumienie w całej opinii publicznej. A to ci niespodzianka! P. Szymański jest okulista, który wrócił do kraju z Południowej Ameryki. W uniwersytecie jednego z tamtejszych państw był wybitnym okulista. Nie wiemy, czy tam wymagania fachowe nie są mniejsze. Poza okulistyka nie zajmował się polityką, ale jest 100-procentowym Piłsudczykiem. Na propozycję Piłsudskiego też został marszałkiem Senatu.

Na tem stanowisku okazał wybitny brak zdolności orientacji politycznej, brak zrozumienia spraw stosunków państwa i ludzi i stosunków politycznych. Dostarczał wiele przyczyn i okazji mimowolnej wesołości i w Senacie i w kraju. P. Szymański jako szef rządu jest najjaskrawszym wyrazem kultu niekompetencji.

Ogłosiliśmy wczoraj buńczuczne uchwały Klubu BB. i jego popisy w komisjach sejmowych. Klub BB. usiłuje zerwać posiedzenia komisji i grozi zerwaniem posiedzeń plenarnych, gdyby się miały odbyć przed ukończeniem przesilenia rządowego. Mimo to, że chodzi o ostateczne załatwienie budżetu i o pomoc państwa dla bezrobotnych i innych warstw dotkniętych ciężkimi przesileniami gospodarczymi. Wypowiedzenie wojny Sejmowi przez Klub Współpracy z Rządem ozdobił za przykładem mistrza obelgami, oszczerstwami i groźbami, jest powrotem do najwesołszych, albo jak kto chce do najtragiczniejszych czasów liberum veto, gdy to ciemne, skorupowane, zrangerowane tłumy szlacheckie na szablach roznieśli tych, co szerzowali się pomysłom szlacheckich warcholów. Opinia publiczna poprze Sejm w walce z warcholstwem partyjnym i anarchizowaniem życia państwowego przez p. Sławka i jego podkomendnych.

Echa oświadczenia Piłsudskiego.

P. Piłsudski nie przyjął na razie zaszczytu szefa rządu zaofiarowanego mu przez Prezydenta Rzeczypospolitej. O przyczynach swej odmowy wydał orędzie do narodu za pomocą pułkownikowskiej korespondencji „Iskry”. Francuskie przysłowie powiada: Le style c'est l'homme. Po stylu poznasz człowieka. P. Piłsudskiego oddawna znamy po jego stylu. Opinia jego jest w narodzie naszym ustalona, ale ustalona jest również zagranicą.

Darujemy sobie charakteryzowanie jego umysłowości. Urobił sobie swoiste pojęcie o posłach i Sejmie. Takie swoiste pojęcie o sobie i rzekomo swoim posłannictwie, niemniej swoiste pojęcie o narodzie polskim, który jest tylko przedmiotem jego osądzeń i ocen moralnych. Idjozymbrazja — chorobliwy wstręt — do palamentu i narodu.

„On sam — pisze też „Polonia” — stoi gdzieś daleko poza narodem lub buja w wysokościach nad nimi. Urojona rzeczywistość. Ale gorzej przedstawiają się inne rzeczy. Ten talerz z ekskrementami który przed sobą stawiał aby się wypróbować. Ma to być aluzja do Sejmu. Wstyd nam o tem pisać, ale nie jest ona pozbawiona znaczenia moralnego i politycznego, bo p. Piłsudski ma przemożny wpływ na losy państwa i nasze.

Albo ta historia z p. Trampczyńskim. Przychodzili do niego ludzie. — opowiada, — którzy prosili o pozwolenie zastrzelenia kilku panów, pomiędzy innymi Trampczyńskiego, a którzy gdy im odmówił, szukali śmierci samobójczej! A bezpośrednio potem zaraz taki zwrot: „Niestety tego spodziewanego odruchu nie znalazłem...”. Wszyscy rozumieją co to znaczy! Nie sądzimy jednak, by osiągnęło to swój cel. A celem tym chęć nastraszenia przeciwnika. Ale nie brak w Polsce jeszcze ludzi, którym uczucie strachu jest obce, a do nich należy w pierwszym rzędzie p. Trampczyński.

Bilans dyktatury hiszpańskiej

Z Madrytu donoszą: Po kilkutygodniowym badaniu rachunków b rządu dyktatury nowy minister finansów uzyskał nareszcie pogląd na całokształt położenia finansowego Hiszpanji, jak go pozostawiła w spadku dyktatura.

Według dokładnego obliczenia faktycznych dochodów i rozchodów zwyczajnego budżetu z lat 1923 — 1929 okazuje się, że rząd dyktatury wydał 2 miljardy 796 milj. pesetów więcej, aniżeli wynosiły przychody. Owe blisko 3 miljardy pesetów musiano pokryć pożyczkami. Publiczny dług Hiszpanji wzrósł pod rządami dyktatury o 4 miljardy 710 milionów pesetów.

Mimo to minister finansów nie widzi powodów do szczególniejszego pesymizmu, albowiem w międzyczasie podniosły się bardzo znacznie przychody do kas podatkowych. Tak np. dochód z podatków był w roku ub. o 800 milionów pesetów większy, aniżeli w latach poprzednich to znaczy, że wobec większych wydatków, dokonanych nielegalnie, trzeba było wyciągnąć z ludności więcej podatków.

Przed porządkiem dziennym środowego posiedzenia sejmowej komisji budżetowej poseł Kozłowski (BB) wniósł o odroczenie obrad do czasu zakończenia przesilenia rządowego. Po dyskusji formalnej przystąpiono do głosowania. Wniosek posła Kozłowskiego upadł. Wówczas posłowie BB opuścili salę obrad, a komisja przystąpiła do dalszej dyskusji nad kwestją kredytów dodatkowych na rok 1927-28.

Nielegalnie wydatkowano 270 milionów

Poseł Rybarski (Kl. Nar.) proponuje rezolucję, że Sejm stwierdza, iż rząd w roku budżetowym 1927-28 dokonał przekroczeń budżetowych, nieusprawiedliwionych ani zobowiązaniami prawnymi państwa ani koniecznym wzorem wydatków na płace i kredyty szacunkowych, zasadniczo przyjętych w ustawie skarbowej łącznie na 230 milionów zł. Sejm stojąc wobec faktu dokonanego, nie odmawia legalizacji tych przekroczeń, stwierdza jednak, że rząd postąpił nielegalnie i przytem dopuścił się nadmiernego powiększenia budżetu Państwa.

Poseł Kornecki zgłasza dodatkowy wniosek w sprawie pewnych kredytów dla Górnego Śląska, które według uwag N. I. K. nie zostały w całości wydane, a przez wojewodę śląskiego umieszczone w Banku Gospodarstwa Krajowego a nie przelane do Skarbu Państwa. Inne kredyty, które należy częściowo skreślić, dotyczą wykupu fabryk Gerlach i Pulsa, za które mniej zapłacono, niż jest w ustawie. Taksamo nie uruchomiono piekarni mechanicznej na Górnym Śląsku, a kredyt 500,000 zł został umieszczony w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Poprawkę w sprawie skreślenia 8 milionów w budżecie Prezydium Rady Ministrów przyjęto jednogłośnie.

Przyjęto jednogłośnie wszystkie wnioski referenta, m. inn. skreślono 39,000 na Gazetę Poznańską i Pomorską.

Przyjęto poprawkę posła Korneckiego o zmniejszenie w administracji Ministerstwa spraw wewnętrznych pozycji „inne wydatki” o pół miliona złotych.

Zwrot archiwów polskich z Moskwy.

Warszawa, (tel. wł.) Wczoraj nadszedł z Moskwy transport archiwum b. gubernji grodzieńskiej. Dwa wagony atków zawierały tylko część wywiezionego archiwum, reszta zostanie jeszcze zwrócona. Akta przekazano archiwum państwowemu w Grodnie.

Petardy w kościele św. Jana we Lwowie.

Ze Lwowa donoszą: Dnia 19 marca odbywało się w katedrze grecko-katolickiej św. Jura uroczyste nabożeństwo z okazji imienin marszałka Piłsudskiego. Podczas nabożeństwa obok wejścia głównego do katedry rozległa się nagle silna detonacja. Równocześnie cała katedra napełniła się gryzącym dymem. Ks. Biskup Budka przerwał na tychmiast nabożeństwo i osobiście zatrzymał ucznia gimnazjalnego, który wprowadził oświadczył, że jest ranny, lecz okazało się, iż jest on sprawcą podłożenia petardy w Katedrze. Jest to uczeń 3-iej klasy państwowego gimnazjum ukraińskiego Dimitro Błaszczuk. Pozatem ujęto szereg innych osób, przy których znaleziono ulotki agitacyjne ukraińskich organizacji wojskowych. Gdy w kate-

drze panowało jeszcze zamieszanie, wybuchła nagle jeszcze druga petarda u głównego wejścia do pałacu metropolity Szeptyckiego.

Przeciw religji.

W ślad za nowymi dyrektywami central. komitetu komunistycznego o złagodzeniu prześladowań religijnych, gazety moskiewskie wzywają do podjęcia już obecnie ostrej kampanji przeciwko świętowaniu Wielkanocy. „Prawda” przy tej okazji przypomina wskazania Lenina, twierdząc, iż „partja nie może odnosić się lojalnie do religji”.

Niszczenie lasów na pograniczu rosyjsko-polskiem.

Na terenie Sowietów, na odcinku granicznym z powiatem nieświeskim, bolszewicy przystąpi do wyrąbywania lasu, ogalając pas przygraniczny Jak ustalono, niszczenie lasu ma na celu umożliwienie dokładnej kontroli granicznej w obawie przed masowymi ucieczkami włościan do Polski.

Wniosek z tego wszystkiego? Usunąć poza nawias życia politycznego w Polsce p. Piłsudskiego i uniemożliwić mu wywieranie wpływu na losy narodu i państwa. Ciekawimy, czy Sejm i naród zdobędą się na wskazanie właściwego miejsca w Polsce p. Piłsudskiemu?”

Wobec wywiadu min. Piłsudskiego.

„Kurier Poznański” takie zajmuje stanowisko:

„Jeżeli po zaznajomieniu się z nowym wystąpieniem min. Piłsudskiego ktokolwiek myślał, że na tem miejscu uderzymy w wywiad gwałtownie, był na drodze błędnej. Nie zamierzamy bowiem weń uderzać ani gwałtownie, ani wogóle, bo nie jest naszym zwyczajem takie odnoszenie się do nieszczęścia. A z jakiegokolwiek strony na rzecz spojrzemy, z indywidualnej czy zbiorowej, budzą się smutne refleksje.

Zresztą — prawdę powiedziawszy — nie czujemy się kompetentni w tej dziedzinie, która jest dziedziną innych fachowców. Do tego mieszać się nie zamierzamy. Natomiast na jeden ustęp musimy zwrócić uwagę że

stanowiska nie tyle politycznego, co prawnego - karnego. Min. Piłsudski powiada: „Osobiście widziałem ludzi, którzy prosili mnie jako swego wodza o pozwolenie zastrzelenia kilku panów, między innymi p. Trampczyńskiego, a którzy, gdy im tego odmówił, szukali śmierci samobójczej”.

O „szukaniu śmierci samobójczej” nikt dotąd nie nie słyszał. A, jeżeli byli ludzie, którzy prosili min. Piłsudskiego o pozwolenie na „zastrzelenie kilku panów”, to sprawą tą zająć się winna prokuratura.

Min. Piłsudski stwierdza, że odmówił wówczas pozwolenia na „zastrzelenie kilku panów”, ale zaraz potem dodaje: „Nawet tego spodziewanego odruchu nie znalazłem...”. Społeczeństwo zapamięta sobie te słowa.

Trudno inaczej, iak nieszczęściem, nazwać występ min. Piłsudskiego ze stanowiska stosunku do Polski zagranicy. Co ona o tem wszystkim musi sądzić? Co musi sądzić o Polsce? Jak do Polski może mieć zaufanie? Jak może w niej lokować kapitały? Pomyśleć szczególnie: czemuż jest dla Polski takie wystąpienie w okresie takiego przesilenia gospodarczego?”

Rozczarowanie sanacji.

Spodziewali się tym razem nie wiedzieć czego. Po wyrażeniu zdziwienia przez Pana Prezydenta Rzplitej oczekiwali sanatorzy rozgrywki na ostro. „Przedświt“ BBS-owy pisał:

„podobno dotychczas dymisja została przyjęta; podobno Prezydent zwrócił się o radę do Tego, który już od lat dźwiga w mocnych dłońach troskę o dobro i godność Rzeczypospolitej.“

Nadzieje wzrosły, gdy Prezydent Rzeczypospolitej oddaje inicjatywę „Temu, który ma najdłuższe doświadczenie w kierownictwie sprawami państwa“.

„I tym razem marszałek Polski Józef Piłsudski — pisał „Przedświt“ — zdecydował. Jak zdecydował, niewiadomo, to jest natomiast pewne że przesilenie nie pójdzie tym razem „według programu“ — według programu panów popsuwów z ul. Wiejskiej“.

Ton innych gazet sanacyjnych był jeszcze mocniejszy. A tymczasem przychodzi poniedziałek. Dymisja przyjęta. Na „zdziwieniu“ się skończyło. „Podobnie, — zaznacza Lwowski „Kurj. Poranny“ — jak 31 października z. r. skończyło się na kupowaniu marek pocztowych przez oficerów w przedśionku sejmowym“.

Zniżka stopy procentowej w Anglii.

Londyn, (tel. wł.) Bank Angielski obniżył stopę procentową z 4 na 3 i pół procent. Przed dwoma tygodniami obniżono stopę dyskontową do 4 proc. Jest to zatem już 6 zniżka w przeciągu jednego roku. Obecnie jest stopa procentowa najniższą w okresie 7 i pół lat.

Sytuacja na konferencji rozbrojeniowej w Londynie

znovu się zaostrzyła. Mianowicie rząd japoński odrzucił amerykańską propozycję porozumienia. Japoński minister spraw zagranicznych oświadczył, iż rząd japoński do piątku bieżącego tygodnia opracuje swe kontrpropozycje, które po zatwierdzeniu przez parlament japoński będą przedłożone na konferencji rozbrojeniowej. Jak słychać między japońskim ministerstwem spraw zagranicznych a admiralacją doszło do ostrych konfliktów z powodu ustosunkowania się do amerykańskich propozycji rozbrojeniowych, które koła marynarki japońskiej uważają za nie do przyjęcia.

Rzekome szpiegostwo na rzecz Polski na Litwie?

Kowno. „Lietuvos Žinios“ zaznacza w związku z rzekomym wykryciem w Kownie afery szpiegowskiej na rzecz Polski, że sprawa ta bynajmniej nie przedstawia się tak groźnie i sensacyjnie, jak tego sobie życzyła prasa litewska. Wszystkie wiadomości o tej sprawie zostały wyolbrzymione i przekręcone, a z drobnego wypadku ukuto sensację, mającą na celu szkoderzenie opinii polskiej. Mimo to jednak Litwini grożą 4 oskarżonym bezterminowym więzieniem, a nawet karą śmierci.

W związku z wykryciem wielkiej afery komunistycznej

aresztowano w Tallinie b. członka parlamentu estońskiego Jurnę. Dotychczas aresztowano ogółem 20 komunistów.

Wisła przybiera.

W ostatnich dniach Wisła pod Krakowem przybrała o 1,35 m., Stan pod Przemyślem o 1,85 m. Dalszego przyboru Wisły, w górnym jej biegu Dunajca i Sanu należy się spodziewać w dniach najbliższych, jak również podniesienia się stanu wód na Wiśle środkowej i dolnej.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 21. marca 1930 r.

Starosta p. dr. Rzoska

zdał z dn. dzisiejszego w ręce zastępcy starosty p. Samraua. Nowy starosta p. dr. Józef Zalewski, dotychczasowy radca wojewódzki w Katowicach dotąd nie przybył.

Rekolekcje w gimnazjum.

W gimnazjum odbywają się w dniach 20, 21 i 22 rekolekcje. Rekolekcje odbywa gimnazjum i szkoła handlowa pod przewodnictwem jezuity O. Jana.

Inspektorat szkolny w Chojnicach

kwituje niniejszym z odbioru datków na rzecz statku „Dar Poomrza“, złożonych przez działkę szkoły powszechnej żeńskiej w Czersku w kwocie 40 zł. i szkoły powszechnej żeńskiej w Chojnicach w kwocie zł. 80. Ostatnio wymieniona szkoła złożyła razem 112 zł.

(—) Grochowski, Inspekt. Szkolny.

Tydzień taniej książki.

Do 29 marca odbywa się w księgarni „Dziennika Pomorskiego“ sprzedaż taniej książki. Na niektóre wydawnictwa udziela się 10 procent rabatu. Niewątpliwie, że Szan. Publiczność skorzysta z tej sposobności nabycia tanio książki dla powiększenia biblioteki.

Z sali sądowej.

Były urzędnik kolejowy Konrad Myszkowski z Chojnic obecnie podoficer w 64 pułku w Grudziądzu, będąc oskarżony o podrabianie biletów kolejowych, został na rozprawie dnia 20 3. br. przed Sądem Okręgowym w Chojnicach całkowicie uwolniony od winy i kary na koszt skarbu Państwa. Sprawa ta była swego czasu bardzo głośną i sięga prawie 8 lat wstecz.

Teodor i Michał K. oraz Jędrzej Bł. z Wiela, powiatu chojnickiego, oskarżeni byli o to, iż zakłócili spokój publiczny podczas nabożeństwa w stanie pijanym. Sąd skazał każdego z nich po 1 miesiącu więzienia z zawieszeniem na przeciąg 2 lat.

Bracia Jan i Franciszek Jelińscy z Sępólna, skazani zostali za ciężki uraz cielesny, dokonany na osobie p. Kabata z Sępólna pierwszy na 6 tygodni więzienia, drugi na 2 tygodnie.

Kradzież kur.

Dnia 18 marca o godzinie 20-tej dokonano kradzieży 3 kur z podwórza pana Kaletty. Następnego dnia na targu przychwycono złodzieja z kurami w chwili gdy je chciał spieniężyć. Kury skonfiskowano i zwrócono poszkodowanemu. Złodzieja aresztowano. Jest nim 17 letni Paweł C. z Chojnic, który swego czasu był karany za kradzież. Jak widać, jest on niepoprawny.

Kradzież.

Rower skradziono p. Wincentemu Przybyłowi ze Sternowa w Nowej Cerkwi wczoraj około godz. 7.15 wieczorem z przed składu rzeźniczego p. Babińskiego. Rower jest marki „Wolomit“ nr. 7484 ramy ma czarne, przeciągane złotymi kreskami, także flagi, opony czerwone taksamo siedzenie i pedały. Ktoby mógł wskazać sprawcę kradzieży tak, iżby można mu rower odebrać, otrzymać 30 zł nagrody. Złosić się można bądź to na policji, bądź też do właśc.

Z zielonej granicy.

Nasza dzielna straż graniczna przytrzymała w pasie granicznym obywatela niemieckiego, niejakiego Rudolfa Bandigkeita, którego sąd wydalili z granic Rzeczypospol.

Kino Nowości

wyświetla dziś w piątek 21 bm. film sensacyjny pt. „Rekord Toma Mixa“ najnowsze arcywyczyny mistrza odwagi, sensacji i dzielności. Tom Mix występuje tu w obronie sprawiedliwości, jako pionier wynalazków 20-go wieku i jako bohater dziwicznych stepów. Przedstawienie dla dzieci. W sobotę i niedzielę ukazuje się czarująca ponętą Jenny Jugo, która podbiła serce całego świata w swym najnowszym filmie pt. „W szponach Djablicy.“ Rzeczą dzieję się na wyspie Majone (Hiszpania).

Powiat

Cis, pow. chojnicki. Sejmik Powiatowy uchwalił zastępcę wójta stałego na obwód Cis nauczyciela p. Stefana Myszkę z Gutówka.

Lutom, pow. chojnicki. (Zniesienie obszaru dworskiego). Obszar dworski Lutom w powiecie chojnickim zniesiono, a terytorjum jego włączono do gminy wiejskiej Zapędowo w tymże powiecie.

Czersk. (Z życia Sokola). We wtorek odbyło się miesięczne zebranie „Sokoła“. Przewodniczył mu prezes p. burm. Trybull. Po odczytaniu protokołu przez sekretarza druha Lenca zapisano pięciu nowo zgłaszających się członków.

W dniu 3 maja odbędzie się w Czersku do roczne święto sportowe. Główną jego atrakcją będzie bieg na przełaj 3000 mtr., o puchar wędrowny Magistratu m. Czerska. Dalej odbędą się różne imprezy lekkoatletyczne. „Sokół“ weźmie także udział i dla swoich zawodników wyznaczy szereg nagród. Druh prezes nawoływał do rozpoczęcia należytych treningów.

W sprawie składek nadmienia się, że ktoś za rok 1929 nie zapłacił składek, naraża się na skreślenie z listy członków.

Jerzmionka, pow. chojnicki. (Jak zginęła pieczeni weselna). Dnia 29 września ub. roku odbywało się u gospodarza Gabryjela wesela. Gospodarz przygotował bardzo dużo pieczeni, by gości należycie ugościć. W przeddzień wesela umieszczono pieczenie w piekarniku.

W dzień wesela, kiedy kucharka chciała przygotować obiad, spostrzegła, że brakuje 2 gęsi pieczonych, 30 funtów pieczonej skopowiny i 10 funtów wieprzowiny. Złodziej wszedł przez okno do piekarni i zabrał, ile zdołał unieść.

W wyniku dochodzeń ustalono, że sprawcą kradzieży jest 20 letni parobek Tomasz Jeszke, który do kradzieży się przyznał, lecz tylko co do gęsi, a zaprzecza jakoby inne mięso był zabrał. Jeszke był wówczas zatrudniony u szwagra poszkodowanego p. W. Na pytanie sędziego, co zrobił z pieczenią, oświadczył, że psy mu to pożarły.

Po przeprowadzonej rozprawie w dniu 20 bm. sąd skazał Jeszkego na 4 miesiące więzienia. Wobec tego, iż oskarżony do czynu się przyznał i nie był dotąd karany, zawieszono wykonanie kary na przeciąg 2 lat.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Lutnia. Wyjątkowa lekcja śpiewu dla chóru męskiego odbędzie się w sobotę, dnia 22 marca o godzinie 8 wiecz. w szkole. O punktualne i kompletne przybycie członków uprasza. Dyrygent.

Baczność druchny SMP. W niedzielę, dnia 23 marca o godzinie 4 po południu w szkole powszechnej odbędzie się zebranie zarządu i zastępowych. Przybycie druch. zarządu konieczne. Prezeska.

Męskie Towarzystwo św. Wincentego a Paulo. W niedzielę, dnia 23 marca br. o godzinie 16-tej zebranie w klasztorze, na które Szanownych członków uprzejmie się zaprasza. Zarząd.

Zebranie miesięczne ZPP. oddział Robotn. i Rzemieśln. odbędzie się w niedzielę, dnia 23 marca o godzinie 4 po poł. w lokalu pana Seydy. Na zebranie przybędzie sekretarz okręgowy. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Tow. Pszczelnice w Chojnicach. W niedzielę dnia 23-go bm. odbędzie się o godz. 14-tej w lokalu p. Marjana Jądźewskiego zebranie miesięczne. Na porządku dziennym, poza ogólnym pokaz praktycznym wyrobu sztucznej węzy na nowej prasce. O liczny udział prosi Zarząd.

Walne zebranie Towarzystwa Kupców Samodzielnych odbędzie się w poniedziałek 24 bm. w lokalu p. Kaletty o godz. 8-mej wiecz. z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie, 2) Sprawozdanie zarządu a) prezesa, b) sekretarza, c) skarbnika, 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, 4) Udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi, 5) Wybór Marszałka walnego zebrania, 6) Wybór Zarządu, 7) Wolne wnioski bez uchwał, 8) Zamknięcie.

W razie nieprzybycia statutom przepisanej ilości członków odbędzie się nastęne walne zebranie za pół godziny. Którego uchwały są prawomocne bez względu na ilość obecnych członków. Zarząd.

Dnia 19. marca 1930 r. rozstał się z tym światem

ś. p.

Dr. Zygmunt Kalinowski

lekarz szkolny państwowego gimnazjum w Chojnicach.

Nieubłagana śmierć zabrała nam w Zmarłym ofiarnego przyjaciela i troskliwego opiekuna młodzieży.

Pamięć o Nim pozostanie w sercach naszych na zawsze.

Dyrektor, Grono Profesorskie
i Zarząd Opieki Szkolnej Gimnazjum.

Imieniny Prezydenta a imieniny Piłsudskiego

„Słowo Pomorskie“ zamieszcza szereg ciekawych dokumentów. Są to okólniki wojewody pomorskiego p. Lamota, ministra pracy i opieki społecznej Prystora, tudzież starosty powiatowego w Brodnicy dotyczące obchodu imieninowego ministra wojny. Pierwszy ogólnik wojewody pomorskiego do starostów powiatowych z dnia 28 stycznia 30 roku podaje do wiadomości, że w dniu imienin Prezydenta Rz. p. Ignacego Mościckiego to jest 1 lutego władze administracji ogólnej nie powinny urządzać żadnych uroczystości publicznych i uroczystych nabożeństw. Okólnik nakazuje również zaniechanie nadsyłania oficjalnych życzeń.

Następny okólnik z dnia 10 marca, będący w związku ze zbliżającymi się imieninami ministra Piłsudskiego nakazuje urządzenie uroczystych obchodów, tudzież dokonanie uroczystej dekoracji odznaczonych krzyżem zasługi.

Okólnik ministra Prystora do wojewodów i komisarzy rządowego stołecznego miasta Warszawy

nakazuje wszystkim zakładom opiekuńczo-wychowawczym urządzenie obchodu, oraz złożenie hołdu ministrowi wojny. Każdy zakład w myśl tego okólnika powinien urządzać wewnętrzne uroczystości, a obchód winien być przygotowany i organizowany, o ile możliwości przez same dzieci („spontanicznie“).

Starosta powiatowy w Brodnicy rosyłał te okólniki do wójtów gmin z „prośbą“ o przygotowanie obchodu imieninowego. „Słowo Pomorskie“ dodaje od siebie następującą uwagę:

„Powyższe dokumenty nie potrzebują żadnych wyjaśnień, albowiem ich treść mówi nam zupełnie wyraźnie o tem, komu się imienin nie urządza, a komu czyni się przygotowania przy udziale ministra, wojewodów i starostów. Niechaj te dokumenty pozostaną historycznym świadectwem, ażeby potomność wiedziała, jakimi drogami szły wysiłki celem tworzenia sztucznej legendy“.

Awantury w Lubawie

Aresztowano 12 osób.

Pisma warszawskie donoszą: Na tle uroczystości imieninowych doszło w pogranicznym miasteczku Lubawie do ekscesów. O godzinie 19 min. 30 z podwórza seminarjum nauczycielskiego ruszył na rynek pochód, który tworzyła grająca cap strzyk orkiestra seminarjum męskiego, dalej oddziały straży granicznej i policji. W drodze na Rynek otoczył pochód tłum publiczności, który odtąd stale jej towarzyszył. Publiczność wołała ciągle: Niech żyje Józef Haller! Kiedy orkiestra na rynku zaczęła grać „Pierwszą brygadę“ publiczność zaczęła śpiewać: „Boże coś Polskę“, zagłuszając orkiestrę i śpiew. Gdy zakończ. śpiewy znowu wnosz. okrzyki na cześć solenz. J. Hallera.

Orkiestra wówczas zagrała hymn: „Wszystkie na sze dzienne sprawy“, a tłum odśpiewał hymn. Gdy go zakończono, wznoszono znowu okrzyki na cześć Hallera.

Na zakończenie uroczystości orkiestra zawróciła do zakładu seminarjalnego w otoczeniu tłum, który ciągle wołał: Niech żyje solenizant gen. Józef Haller! Po odprowadzeniu orkiestry, gdy tłum wracał do śródmieścia, zjawiła się policja wspomaganą przez straż graniczną i dokonała aresztowań. Dwanaście osób odprowadzono do komisariatu. W mieście zapanowało ogromne wzburzenie. Do Lubawy ściągnięto policję z całego powiatu. Po mieście kursują ciągle patrole policyjne

W sprawie nowych przepisów o ulgowych paszportach zagranicznych

Województwo Pomorskie w Toruniu nadesłało pod adresem Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu pismo treści następującej:

„W nr. 7 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z tego roku zostało ogłoszone pod poz. 57 rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 29 1. 1930 roku w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę. Rozporządzenie to weszło w życie z dn. 26 lutego 1930 roku i zmieniło między innymi dotychczasowe stawki normalnych opłat paszportowych, oraz ulgowych opłat za paszporty na wiele krotny wyjazd zagranicę, tudzież przekazało powiatowym władzom administracji ogólnej 1-ej instancji (Starostowie, Prezydenci miast) załatwianie spraw przyznawania ulg w opłatach paszportowych osobom, wyjeżdżającym zagranicę w celach handlowych lub przemysłowych.

Z dniem zatem 26 lutego upadł obowiązek stania się przez osoby, pragnące wyjechać zagranicę za paszportem ulgowym w celach handlowych lub przemysłowych o zaświadczenia na takie paszporty z tutejszego Urzędu, a natomiast z wnioskami o odnośne paszporty należy się zwracać wprost do właściwych władz administracji ogólnej 1-ej instancji. Władze te otrzymały odpowiednie instrukcje, w

jakich wypadkach wzgl. na podstawie jakich dowodów mają uwzględnić podania o paszporty ulgowe na wyjazd zagranicę w celach handlowych lub przemysłowych. Ażeby jednak ułatwić wspomnianym władzom orientację w odnośnych sprawach i wykluczyć ewentl. nieporozumienia jest bardzo pożądane, aby do podań o paszporty handlowe wzgl. przemysłowe po cenie ulgowej były dołączane — jak to się praktykowało dotychczas — opinie Izby Przemysłowej — Handlowej (przemysłowcy i kupcy) lub Izby Rzemieśniczej (rzemieślnicy) wzgl. Izby Rolniczej (rolnicy).

Ćwiczenia rez. oficerów, podchorążych i szeregowych rezerwy w roku 1930.

II.

W myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym przy składaniu podań o odroczenie względnie przesunięcie terminu odbycia ćwiczeń obowiązują następujące postanowienia:

1) Nie stawienie się na ćwiczenia ofic. lub szereg. rezerw. we właściwym terminie, może być usprawiedliwione:

- a) obłązną chorobą;
- b) w razie ciężkiego uszkodzenia zdrowia lub kalectwa, czyniącego go zupełnie niezdolnym do służby wojskowej

jego śpiczasty, ośnikiem cięśła gładzi, boki jego toporem równa. Dwóch pachotków przygląda się robocie, ze sznurów i rzemieni straszne pętlice gotując.

— Będzie co widzieć — mówi do parobków cięśła.
— Zastężoną śmiercią umrze poganin.
— Te pętlice przyjdą na nogi.
— Do każdej przypnie się parę koni.
— Migiem lotr na pal się wsunie. Siłą dwóch par koni ostrze kija weń wejdzie.

— Straszne. —
— Bo straszna była i wina.
— Jego wysokość, margraf Dietrich, słowem we wsi nie kazał wspominać.
— Tak, tak, Wszystkich Hawelan ze zamku wydalono, aby się wieść między ludźmi nie rozszła.

— Podobno cesarz zakazał pogan katować.
— Tak jest, zakazał.
— Zakazał kraść i rozbijać.
— Z czegoż my teraz żyć będziemy?
— Rozkaz jest rozkazem. Musi być do tego powód.

— Niebora zginie, a świat się nie dowie o niczem.
— Pal musisz osadzić, aby się po ziemi nie ślizgał.

— Będzie kamień u nasady. Aby głaz się nie posunął, kilka dębczaków wbiję.

— Cztery konie, to straszna siła.
— Przy kaźni Niebory oszczepnik całą noc stoi
— Niepotrzebnie, żelaznego zamku i djabeł nie wruszy.

— Sam margraf Dietrich oglądał zamek.
— Wziął od burgrabiego klucz i nad własnym powiesił łożem.

W wypadku przewidzianym w punkcie a) należy przedstawić władzy wojskowej świadectwo lekarza powiatowego (rządowego) i zwrócić kartę powołania. W razie niemożności przedstawienia świadectwa lekarza powiat. należy przedstawić świadectwo lekarza prywatnego, oraz zaświadczenie gminy o niemożności uzyskania świadectwa lekarza rządowego.

2) Oficerowie i szeregowi rez., którzy w okresie przebywania w rezerwie odnieśli takie uszkodzenie zdrowia lub takie pogorszenie poprzednio istniejącego uszkodzenia, które czyni ich nieodpowiadającymi warunkom kategorii A. (art. 38. pkt. A. ustawy o powsz. obow. wojsk.) mogą składać do właściwego Pow. K-dta Uzup. lub w czasie zebrań (raportów) kontrolnych pisemne prośby o zmianę poprzednio nadanej im kategorii zdolności do służby wojskowej. Do podania należy dołączyć świadectwo lekarza wojskowego lub rządowego, stwierdzające wyżej wspomniane okoliczności. Na tej podstawie PKU. wdraża postępowanie rewizyjno lekarskie w myśl wojskowych przepisów rewizyjnych.

3) Powołanie ofic. i szereg. rez., nastąpi przy pomocy obwieszczeń oraz imiennych kart powołania.

4) Ofic. rez. i szer. rez. powinni zabrać ze sobą:

- a) karty powołania oraz kartę mobilizac.
- b) książeczkę wojskową (szeregowi rez.)
- c) książeczkę stanu służby ofic. (ofic. rez.)

5) Odroczenie terminu odbycia ćwiczeń wojskowych do roku następnego względnie przesunięcie okresu ćwiczeń w tym samym roku kalendarzowym, może nastąpić:

- a) w razie stwierdzonej choroby (pkt. 1).
- b) w wypadku konieczności wyjazdu zagranicę w celach naukowych, przemysłowych lub kuracyjnych;
- c) w wypadku, gdy powołany na ćwiczenia jest jedynym lekarzem w gminie;
- d) w ważnych sprawach, które zaszły w rodzinie powołanego na ćwiczenia a wymagają jego obecności.

6) Prośby o odroczenie terminu odbycia ćwiczeń na inny termin w tym samym roku, względnie o przesunięcie okresu ćwiczeń na inny termin w tym samym roku kalendarzowym wnoszą:

A. Oficerowie i podchor. rez. — do Dowódcy swojej formacji ewidencyjnej (pułku zakładu itp.)

B. Ofic. i podchor. rez. o nieustalonej przynależności ewidencyjnej do właściwej PKU.

C. Wszyscy szeregowi rez. do właściwego PKU
Prośby powyższe należy wnosić przynajmniej na 4-ry tydzień przed terminem stawiennictwa powołanego na ćwiczenia. Późniejsze wniesienie podania, może nastąpić tylko w tym wypadku, gdy powody uzasadniające konieczność odroczenia ćwiczeń lub ich przesunięcia, powstały po wyżej określonym terminie. Podania wnoszone w późniejszych terminach nie będą rozpatrywane. Do podania należy dołączyć:

- a) świadectwo lekarskie (w wypadku wymienionym w pkt. 5 (a))
- b) zaświadczenie stwierdzające konieczność wyjazdu zagranicę wystawione przez władze wojewódzkie względnie centralne (w wypadku przewidzianym w pkt. 5 (b));
- c) zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzającej istnienie okoliczności przewidzianej w pkt. (c) lub (d) oraz konieczność odroczenia ćwiczeń lub ich przesunięcia.

(Ciąg dalszy nastąpi).

LUDWIK STASIAK

BRANDENBURG

55) Kraina słowiańskich mogił

Rycerz zamyślił się.

— Ufam ci bez granic. A jeśli los nie podarzy, jeśli on zginie...

— Wtedy...

Hrabianka rzekła smutno:

— Wtedy przyjeżdżaj. W Braniborsku zastaniesz zmarłych ludzi dwoje...

Rycerz Kiza, człowiek uczynny i mąż znakomitego rodu, który za wynagrodzeniem do wszelkich usług był gotowy, miał już przygotowane dwa lisy i trzy głuszcze, które w tym dniu hrabianka Oda, wróciwszy późnym wieczorem z polowania, przed ojcem się pochwaliła.

Wróciła dziewczyna ożywioma i wesoła, zażądała od Dietricha miarki wina, gorąco ojca zachęcając, aby z nią jeden, drugi, trzeci kielich spełnił. Była tak rozbawiona winem i rozmową, że ojciec musiał jej zwrócić uwagę na późną porę, musiał polecić jej, aby się udała na spoczynek.

We drzwiach dziewiczej izdebki uciekł z jej ust śmiech, uciekły z jej lic rumieńce. Musiała się wesprzeć na ścianie, aby postąpić krok naprzód, jak kamień bezwładnie siadła przy dębowym stole.

Przez otwarte okno szmery jakies słyszy i hasy, echo siekier z dołu dolatuje.

Słyszy to Oda, oczy jej straszny zagorzały blaskiem, straszne przecucia szampią duszę.

Przypadła do okna...

— Boże! Boże!

W blaskach księżycy widać — pal — Koniec

— Ten poganin Pomściłborz, cośmy go niedawno tracili, konał na palu pół dnia.

— Niedźwiedź Niebora, chłop mocny, wytrzyma dwa dni.

— Ostrze pala gładkie, jak szkło.

— Śpiczaste jak stalowa iglica.

— Spać.

— Pętlice gotowe. Spać.

— Jutro, rychło świat, przystąpię do roboty.

— Ze wschodem słońca zbrodniarz pojedzie

na pal.

— Margraf sam stracenia dopilnuje.

— Książę Bernard upominał, aby czekać, aż

on z łoża wstanie.

— Przeciw niemu Niebora zawinił.

— Musi widzieć, jak poganin kona.

— Uraczyć oczy.

— Spać! Spać!

Ucichło wszystko. Hrabianka odeszła od okna, usiadła bezwładnie na łożu. Siedziała długo, bardzo długo. Czekala, aż zamek uśnie. Cała jej dusza, wszystkie nerwy zeszyły się w uchu, łowi słuchem szmery, błędzące po zamku, słyszy echo kroków żołnierza, który po wałach chodzi, słyszy dzwonięcie koników polnych, które szeleszczą przedśmiertną pieśń, nim pierwsze zimno jesieni ich nie zmrozi. Księżyc srebrny wyszedł na niebo, wdarł się okienkiem na jej dziewicze łożo...

Cicho.

Oprócz strażników przy paliskach nie czuwa już w zamku nikt. Cisza grobu zaległa po izbach modrzewiowych. Czasem zaskrzeczy w podłodze gryzienie myszy, z czeladnich izb słychać śpiewające świerszcze. Ludzie już śpią.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza

Tuchola. (Odebranie konsensu.) P. Borkowskiemu, kupcowi i restauratorowi od lat tu osiadłemu, spowiedziano swego czasu konsens na wyszynk napojów alkoholowych Mimo usilnych starań i zabiegów p. B. władze spowiedzenia nie cofnęły, tak że w tych dniach p. Borkowski musiał swą restaurację zamknąć.

Karczewo, pow. tucholski. (Nieszczęście samochodowe.) Właściciel majątności Karczewo w powiecie tucholskim Siwczynski, jadąc samochodem do Grudziądza, w pobliżu Dragaczu najechał na cyklistę, który, zamiast zjechać na bok, jechał wprost pod zbliżający się samochód. Skutek tego był ten, że cyklista doznał złamania nogi; rower został kompletnie strzaskany. Rannego przewiózł S. zaraz do szpitala.

Świekatowo, pow. świecki. (Konferencja nauczycielska) odbyła się w tutejszej szkole dla regionu Lubiewo pod przewodnictwem p. Widzowskiego, kier. szkoły z Lubiewa. Lekcja z języka polskiego przeprowadził naucz. p. Krajnik z Łuszyń. Referat na temat: „Idealizm w czytankach” wygłosiła naucz. p. Klunderówna z Świekatowa. Po przeprowadzonej lekcji wywiązała się ożywiona dyskusja. Zaraz po konferencji odbyło się zebranie Stowarzyszenia Chrześcijańsko - Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych koła Świekatowo, pod przewodnictwem prezesa p. Cichowskiego, kier. szkoły z Świekatowa. Po załatwieniu spraw nastąpiło sprawozdanie z balu maskowego, który odbył się w Lubiewie. Jak ze sprawozdania wynika, dochód z balu maskowego i zabawy był zadowalający. Bal i zabawa udały się ku ogólnemu zadowoleniu gości to też komitetowi za wszelkie trudy należy się podziękowanie.

Niem. Łąkie, pow. świecki. (Zmiana własności) W tych dniach sprzedał obywatel tutejszy p. Łaski swoją posiadłość rolną wraz z budynkami w obszarze około 10 mórg, położoną w Niem. Łąkiem w cenie około 10,000 złotych p. Tomasiowski z Janiej Góry.

Serock, pow. świecki. (Legalizacja miar i wag) W dniach od 24 bm. do 31 bm. urzędować będzie tutaj komisja legalizacyjna na obwód nr. 3. Do obwodu tego należą miejscowości następujące: Serock, Brzeźno, Łowinek, Jasinie - Nowy, Jasinie - Stary, Pólko, Stążki i Wątrobowo.

Biechówko, pow. świecki. (Zmiana realności.) W ostatnich dniach przeszło z rąk niemieckich p. Reinholda Radtke'go, 41 morgowe gospodarstwo w drodze dobrowolnego wykupu na własność Paui liny Radkowskiej z Plewna za cenę 23,000 zł.

Pruszcz, pow. świecki. (Z jarmarku.) Odbył się tutaj pierwszy tegoroczny jarmark kramny oraz na bydło i konie. Kramarzy zjechało się dość dużo, którzy jednak dużego interesu nie zrobili, gdyż brakło kupujących na towary. Koni i bydła sprowadzono tylko małą ilość. Płacono za konie od 100 — 500 złotych za krowy od 100 — 600 zł. zależnie od jakości.

Gródek, pow. świecki. (Kradzież z włamaniem.) Dnia 8 bm. włamali się nieznani sprawcy do biura Pomorskiej Elektrowni w Gródku i usiłovali wyłamać wmurowaną w ścianę kasę ogniotrwałą, w której znajdowało się około 500 zł. Widocznie spłoszeni, nie zdolali swego zamiaru wykonać i zbiegli niepoznani w niewiadomym kierunku, zabierając tylko klucze od magazynów.

Lubodzierz, pow. świecki. (Czego już nie kradną.) Przed kilku dniami nieznani sprawcy skradli nauczycielowi Szulcowi od nowego roweru błotnicę z przedniego koła i torebkę do przyborów rowerowych.

Sierosław, pow. świecki. (Spłoszeni złodzieje.) W tych dniach nieznani sprawcy usiłovali włamać się do mieszkania p. Łaszewskiego, lecz zostali spłoszeni przez jego synów.

Osie. (Pożar) wybuchł u mistrza krawieckiego p. Grzyba. Zgorzała stodoła i chlew. Inwentarz zdołano wyratować. Szkodę pokryje ubezpieczenie.

— **(Wieczorek działalności szkolnej.)** W niedzielę dn. 16 bm. wiecz. tutejsze grono nauczycielskie urządziło w sali p. Smeji „Wieczorek działalności szkolnej” z urozmaiconym programem. Czytany dochód przeznaczony był na bibliotekę szkolną.

Kowalewo. (Krwawe zabójstwo robotnika.) Do restauracji p. Franc. Kowalewskiego, zamieszkałego w Kowalewie na głównym dworcu przybyło 7 wyrostków w stanie podchmielnym. Po krótkiej bytności w lokalu wszczęli oni bijatykę na tle własnych porachunków. Właściciel restauracji usiłował rozdzielić bijących się, został jednak przez nich napadnięty i poturbowany. Nie widząc innej rady, a chcąc zająć kres, dobył broni palnej i wystrzelił w obronę własnej. Robotnik Leon Strzelecki padł, ugodzony śmiertelnie, na ziemię. Jeden z jego towarzyszy, niejaki Kuckowski, został raniony.

Mszano. (Napad rabunkowy.) Pewien obywatel wracając rowerem od krewnych z Śliwic, został w lesie napadnięty przez dwóch drabów. Zadałszy mu kilka uderzeń kijem, zrabowali około 60 zł., reszty pieniędzy, które miał napadnięty przy sobie, w kwocie 100 zł., nie zdolali zrabować, gdyż zostali spłoszeni. Zarządzony pościg nie dał żadnych wyników.

Lutowo. (Z L. O. P. P.) W niedzielę dnia 2 i 6-go bm, w lokalu tut. odbyło się zebranie Koła miejsc. L. O. P. P. na którym obszerny i interesujący referat wygłosił sek. Wydz. Pow. i Pow. sek. L. O. P. P. p. Stanisław Twarojowski z Sępólna.

Pan referent przyrzekł, że w niedługim czasie odbędzie się wykład na który przybędzie instruktor z przynależnymi sprzętami i różnymi pokazami, aby tut. Obywateli więcej zainteresować i pobudzić do intensywniej pracy na polu L.O.P.P.

— **(Ciężki wybór sołtysa.)** W sobotę dnia 15-go bm. odbyły się po raz trzeci wybory sołtysa tut. gminy. Podczas wyborów z 13-tu głosujących oddało dwóch kartki białe, reszta, pięciu radnych opuściła lokal wyborczy, zatem wybrany byłby p. J. Bulawa, który już ubiegłego roku aż dwa razy był wybierany, lecz na zasadzie § 84 ordynacji wiejskiej nie był oba razy zatwierdzony, dlatego wątpić należy, czy Wydział Powiatowy i teraz p. B. zatwierdzi.

— **(Walne zebranie Z. O. K. Z.)** We wtorek dnia 18 bm. w sali p. Jonikowej odbyło się walne zebranie Koła miejscowego ZOKZ. W skład nowego zarządu weszli pp. Boh. Kłozak jako prezes, Ign. Mikulski sekr., J. Froehke skarbnik. Referat wygłosił p. St. Małkiewicz, delegat z Torunia.

Starogard. (Z sądu.) Jan Kiełpiński z Czerska został skazany za zbrodnię kradzieży na karę ciężkiego więzienia przez 1 rok i 6 miesięcy. — Franciszek Kamm z Rytyla za kradzież otrzymał 1 rok i 6 miesięcy ciężkiego więzienia.

Grudziądz. (Z działalności Izby Rzemieślniczej.) W tych dniach kurator Okręgu Szkolnego Pomorskiego p. Szewin, przyjął na posłuchaniu przedstawicieli rzemiosła pomorskiego — z prezydentem Izby Rzemieślniczej — p. budowniczym Jakubowskim na czele.

Przedmiotem konferencji było omówienie sprawy podniesienia poziomu wiedzy czeladników i mistrzów przez urządzenie odpowiednich kursów i wykładów, bądź to stałych, bądź też lotnych.

Szczególną uwagę poświęcono sprawie urzędzenia krótkoterminowych kursów dla tych uczniów którzy mieszkając po wioskach, nie mają możliwości uczęszczania do szkoły dokształcającej, a zmuśzeni są przy zgłoszeniu do egzaminu czeladniczego przedłożyć świadectwo ukończenia tejże szkoły stosownie do art. 155 rozporządzenia o prawie przemysłowym.

Odnosnie do powyższego p. kurator zdecydował, że Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu urządzi 6-cio tygodniowy kurs dokształcający dla uczniów przy pomocy miejscowych sił nauczycielskich.

Omawiany kurs rozpoczął się w dn. 17 marca br. w Grudziądzu. Otwarcia dokonał p. dyr. Herzborg, jako przedstawiciel Kuratorium Okręgu szkolnego Pomorskiego.

Grudziądz. (Zebranie Plenarne Sekcji Agentów Handlowych i Kupców Podróżujących.) W niedzielę, dnia 9 marca br. odbyło się zebranie plenarne członków Sekcji Agentów Handlowych i Kupców Podróżujących przy Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu. Po zagajeniu zebrania przez przewodniczącego Sekcji p. Antoniego Górskiego i odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, Dyrektor Związku p. Radojewski zapoznał zebranych ze stanem reformy podatkowej na terenie rządu i Sejmu. Po ożywionej dyskusji członkowie Sekcji wypowiedzieli się z wielkim uznaniem dla Zarządu Głównego Związku, który tak energicznie przeciwstawił się nieuwzględnieniu przez rząd i większość komisji sejmowej oczekiwanej reformy podatkowej, a także przyłączyli się do protestu Związku.

Wyczerpujące sprawozdanie z konferencji polsko - niemieckiej odbytej w Poznaniu 29 i 30 listopada 1929 roku zdał p. Górski, który z ramienia Sekcji w konferencji tej brał udział. Nad sprawozdaniem tem wywiązała się dyskusja, w której poruszono sprawę traktatu handlowego z Niemcami i groźącą agentom handlowym niebezpieczną konkurencją ze strony przedstawicieli niemieckich.

W związku z zawarciem tego traktatu nasuwa się konieczność kooperacji pracy i ściślejszej łączności agentów handlowych i kupców podróżyjących na całym terenie Rzeczypospolitej, to też Sekcja uchwaliła: dążyć do zrzeszenia wszystkich kolegów na terenie Pomorza a także za pośrednictwem Centrali prosić Naczelną Radę Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego w Warszawie o zwolnienie ogólne - polskiego Zjazdu Zarządów Związków Agentów Handlowych i Kupców Podróżujących, celem utworzenia Rady Wszeczpolskiego Zrzeszenia Agentów Handlowych i Kupców Podróżujących przy Naczelnej Radzie.

Do najbliższych zadań Rady należałyby narazie następujące sprawy:

- wywarcie nacisku na kupców, aby zamówienia swe pokrywali tylko w tych firmach zagranicznych niemieckich, które reprezentować będą przedstawiciele należący do organizacji w skład zrzeszenia wchodzących;
- apel do fabryk w Polsce, aby na zagranicę angażowały krajowych przedstawicieli;
- wywalczenie dla agentów handlowych i kupców podróżyjących zniżek kolejowych;
- dążenie do obniżenia podatków.

Komunikaty Centrali zreferowali: wiceprzewodniczący Sekcji p. Fröhlich i p. dyr. Radojewski, informując szczegółowo o pracach i sukcesach Sekcji. Dodać należy, że Biuro Posrednictwa Pracy przy Sekcji (wyszukiwania zastępstw) umieszczać będzie ogłoszenia w zagranicznych pismach fachowych.

Na zakończenie omówiono cały szereg spraw organizacyjnych.

Pałubinek, pow. kościerski. (Zmiana w kupnie.) Z rąk niemieckich nabył p. Sarnowski gospodarstwo około stu morgowe.

Kartuzi. (Kradzieże.) W Nowejhucie dnia 15 bm. skradziono rolnikowi Olszewskiemu z przesięta. Natychmiastowe dochodzenia, wdrożone przez policję, wykryły jako sprawcę niejakiegoś J. K.

Kartuzi. (Śmierć przez nieostrożność.) Młody sanitariusz w tutejszym szpitalu powiatowym Hipolit Fularczyk miał na głowie wrzodzik, który sobie wyciskał i przylepiał na niego plaster przy czym widocznie był nieostrożny, bo wkrótce pojawiło się zakazenie krwi i choroba mózgu — i z tego powodu po 3 dniowej chorobie umarł.

Skórzewo, pow. kartuski. (Zabójstwo.) Przy grze w piłkę nożną posprzeczał się bracia Butowszczy (czy też Guzowszczy) Franciszek (lat 24), Józef (lat 22), i Władysław (lat 16) z Bernardem Bemowskim (lat 26) i wszyscy trzej rzucili się na Bemowskiego, któremu szlachetą od piotu tak potłukli głowę, że wkrótce umarł. Zabójców aresztowano i odstawiono do więzienia w Kościerzynie.

Gdynia. (Protest przeciw wadliwemu systemowi podatkowemu pomogł.) Liczne przymusowe licytacje podatkowe zostały wskutek wniesionego protestu wstrzymane. Sprawa zbadana zostanie przez osobnego delegata ministerstwa skarbu.

Sopot. (Ofiara gry hazardowej.) Tutejsze kasyno czyli osławiona jaskinia gry hazardowej, pochłonęła dalszą ofiarę. Jest to architekt Wuest z Berlina, który straciwszy w kasynie znaczną sumę, utopił się w morzu. Rybacy wyłowili z wody zwłoki nieszczęsnego samobójcy. W kieszeniach miał natkane kamienie.

Ghelmo. (Niesłusznie posądzony.) Z tut. więzienia śledczego został już wypuszczony na wolność ów Br. Boszman, który to zastrzelił swego szwagra Bugrowskiego w Sarnowie. Dochodzenia wykazały bowiem, że Bugrowski zaczął wygrażać mu i pierwszy dał do niego dwa strzały, które się jednak o mur odbiły. Wtedy Boszman, mający prawo noszenia broni, nie widząc napastnika z powodu ciemności, strzelił w swej obronie ze stajni przez zamknięte okno. Strzał ugodził Bugr. i spowodował jego śmierć.

Toruń. (Zagadkowa śmierć.) 17-letnia Helena Turulska udała się po węgiel do piwnicy. Tuż przy piwnicy padła nagle na ziemię tarzając się wśród silnych dreszczy. Zauważył ją w takim stanie p. inżynier Barczewski i zaniósł na rękach do portjerki, poczem zawiadomił p. Koniecznego, który niezwłocznie zawezwał karetkę Pogotowia. Przez 1 i pół godziny chorą wstrząsały gwałtowne kurcze, którym towarzyszyło silne tętno serca. Chora skończyła wśród ataków, nie udzieliwszy żadnych wyjaśnień tych zagadkowych objawów, mimo, że prawie do ostatniej chwili zachowała zupełną przytomność. Sekcja zwłok oraz badania lekarskie nie dały żadnego klucza do rozwiązania przyczyn, które śmierć wśród takich okoliczności spowodowały.

Z dalszych stron.

Gdańsk. (Koncert polski.) Macierz Szkolna w Gdańsku przygotowuje miłośnikom muzyki chóralnej prawdziwą biesiadę artystyczną. W niedzielę dnia 23 marca br. odbędzie się jedyny występ reprezentacyjnego chóru męskiego urzędników Dyrekcji Kolejowej w Poznaniu „Hasło”. Chór w zespole 60 osób, pod osobistym kierownictwem p. prof. Kwaśnika, odśpiewa szereg pieśni polskich i jugosłowiańskich kompozytorów. Z polskich kompozytorów usłyszymy utwory: Kwaśnika, Lachmana, Walewskiego, Surzyńskiego, Nowowiejskiego, Opieńskiego, Sołtysa i innych oraz jugosłowiańskie utwory. W ubiegłym roku odbył tournée, po Jugosławii przyjmowany wszędzie owacyjnie. Z Gdańska udaje się chór „Hasło” na objazd wszystkich stolic europejskich. Nie wątpimy, że Polonja Gdańska pospieszy na koncert znakomitego chóru.

Warszawa. (Księgi zażaleń w urzędach pocztowych.) Dyrekcja warszawska poczt i telegrafów zarządziła zaprowadzenie ksiąg zażaleń we wszystkich urzędach i agencjach pocztowo - telegraficznych.

W lokalach urzędów wywieszane będą napisy wskazujące, gdzie książka znajduje się. Petentowi musi ona być okazana na każde żądanie.

Łódź. (Pierwszy nowoczesny dworzec autobusowy w Polsce.) W najbliższym czasie rozpocznie się w Łodzi budowa pierwszego w Polsce nowoczesnego dworca autobusowego, wzorowanego na najnowszych wzorach zachodnio - europejskich. W gmachu dworca mieścić się będą biura podróży, kasy biletowe wszystkich linii autobusowych, piękne poczekalnie dla pasażerów, urząd pocztowo - telegraficzny, kantor wymiany, garaże autobusowe, warsztaty, pomieszczenia noclegowe dla szoferów i służby autobusowej, przechowalnia bagaży, bufet itd.

W dniu 19 marca 1930 r. zmarł w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie po krótkiej i ciężkiej chorobie nasz niezapomniany, wielce troskliwy, w najlepszym rozkwicie życia

ś. p.

Dr. Zygmunt Kalinowski

kapitan lekarz 1 Bataljonu Strzelców.

Więść ta wstrząsnęła nas do głębi, gdyż Zmarły cieszył się wśród nas i naszych rodzin największą sympatią, bowiem niejednokrotnie ofiarował Swe usługi, nie bacząc na trudy związane z wykonywaniem Jego zawodu. W zmarłym tracimy na zawsze ulubionego i poważanego opiekuna zdrowia.

Wyrażamy najserdeczniejsze współczucie tym ciężkim ciosem dotkniętej Małżonce.

Korpus Podoficerów Zawodowych 1 Bataljonu Strzelców.

W środę, dnia 19. marca br. zmarł

ś. p.

Dr. Zygmunt Kalinowski

Kapitan lekarz wojsk polskich.

Zmarły wykonywał przez 5 lat funkcje lekarza komunalnego i szpitala miejskiego w Chojnicach.

Obowiązkowość i sumiennosc Zmarłego zapewniają Mu trwałą i wdzięczną pamięć po Nim w Społeczeństwie i Samorządzie miasta Chojnic.

Magistrat:
(—) Dr. Sobierajczyk
burmistrz.

Rada Miejska:
(—) Kopicki
przewodniczący.

Chojnice, dnia 20. marca 1930 r.

681

Dnia 19. marca zmarł ś. p.

Dr. med. Zygmunt Kalinowski

Kapitan lek. W. P.

kierujący lekarz szpitala miejskiego.

Nieubłagana śmierć wyrwała Go z naszego grona. Łączył On w sobie zalety prawdziwego lekarza i cnoty najlepszego Kolegi.

Cześć jego pamięci!

Towarzystwo Lekarzy Pow. chojnickiego.

Dr. Jan Łukowicz
prezes.

Chojnice, w marcu 1930 r.

KINO NOWOSCI

W piątek 21 b. m. o godz. 8.15

Wielka sensacja!

Rekord Toma Mixa

Najnowsze, arcsensacyjne wyczyny mistrza odwagi, sensacji i dzielności.

Tom Mix w obronie sprawiedliwości, pionierem wynalazków XX wieku!

Bohater dziewiczych stepów! Odwaga!

Od soboty: W szponach djablicy.

Ogłoszenie.

Nadleśnictwo Państw. Gieldon

sprzeda na publicznej licytacji dnia 27 marca 1930 r.

drewno użytkowe i opałowe

z wszystkich leśnictw Nadleśnictwa Państwowego Gieldon.

Licytacja odbędzie się w lokalu p. Koguta w Gutówcu

o godz. 9.30 rano. Dla rolników kredyt. 672

Nadleśniczy Państwowy.

Pokój umeblowany z kawą i obiadem w pobliżu Rynku

poszukiwany zaraz. Zgłośz. w ekspedycji.

Tylko Autoruch

dostarczy samochód na każde żądanie. Dla tego proszę dzwonić na pocztę tylko

**Autoruch
Chojnice.**

Poszukuję pracy jako

palacz.

obeznany jestem z wszelkimi maszynami, także kołowym i światłem elektr. Zgłośz pis. do eksp. Dzień. Pom. pod nr. 673.

Ogłaszajcie
w poczytnym piśmie naszym!

Porządnej

dziewczyny

poszukują zaraz. Z wioski mają pierwszeństwo.

Płotka,
Człuchowska 15.

Przetarg przymusowy

Dnia 22. marca b. r. o godz. 14-tej sprzedam na sali p. Jażdżewskiego najwięcej dającym za gotówkę:

20 par trzewików damskich.

W. Kowalski
Kom. sądowy, Chojnice 677

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 22. 3. br. o godz. 16.30 sprzedam w Sławęcinie najwięcej dającym za gotówkę:

1 duże lustro.
Zbiórka licytantów o godz. 15.30 w moim biurze.

Szeleziński
Kom. sąd. Chojnice. 678

Nie tylko

Autoruch

lecz jak dotąd dostarczam nadal w dzień i nocą dorozki samochodowe do wyjazdu po niższych cenach

Jasnoch
Rynek 10. tel. 7.

Owoc suszony

1/2 kg. 1.20 zł.

poleca

Alfons Pierzyński,
Gdańska 5.

W środę, dnia 19 marca br. o godz. 1-szej w nocy zmarł mój najukochańszy, najdroższy mąż

Kapitan Dr. med. Zygmunt Kalinowski

w szpitalu Ujazdowskim w Warszawie
w 30 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 22. bm. o godz. 10-tej przed poł.
w Chełmży.

O czym wszystkich Przyjaciół i Znajomych zawiadamia pogrążona w nieutulonym żalu

Żona i rodzina.

Dnia 19 marca 1930 roku zmarł w szpitalu Ujazdowskim w Warszawie po krótkich a ciężkich cierpieniach, zaopatrzony Sakramentami Świętymi

ś. p.

Dr. Zygmunt Kalinowski

kapitan lekarz 1 Bataljonu Strzelców

W smutku pogrążeni koledzy po stracie Swego najdroższego Przyjaciela zapraszają wszystkich znajomych Zmarłego na pogrzeb, który odbędzie się w Chełmży, dnia 22 marca br. o godz. 10 przed poł. z kościoła parafjalnego na cmentarz katolicki oraz na nabożeństwo żałobne w kościele parafjalnym w Chojnicach, w dniu 24 marca 1930 r. o godz. 9.30 przedp.

**Dowódca i Korpus Oficerski
1 Bataljonu Strzelców.**

679